

N:o 160.

Af herr **J. Andersson** i Ölsund, om ändrad lydelse af § 28 i förordningen angående försäljning af brännvin m. m. den 29 maj 1885.

Uti 28 § af kongl. förordningen angående vilkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker af den 29 maj 1885 stadgas bland annat, »att brännvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den som är rusig, ej heller å utskänkningsställe till den som är minderårig».

Vid 1885 års riksdag föreslog Kongl. Maj:t, att förbudet mot försäljning till minderårig icke skulle vara inskränkt endast till utskänkningsställe utan gälla försäljningsställe — och en enskild motionär, »att der polismyndighet meddelat förbud för brännvins utlemnande till viss person, som funnits begifven å dryckenskap, skulle sådant lända till efterrättelse för försäljare, åt hvilken sagda beslut behörigen delgifvits».

Om det förra af dessa förslag yttrade bevillningsutskottet: att då grunden för ifrågavarande förbud väl vore den, att minderårig ej skulle utsättas för kroglifvets frestelser, och detta ej kunde gälla annat än utskänkningsställe, fann utskottet ej skäl tillstyrka förändringen. Och det senare afstyrkte utskottet på den grund, att förslaget skulle i praktiken möta nära nog oöfvervinneliga svårigheter och i åtminstone större samhällen vara magtlöst, emedan en försäljare ej kunde antagas känna alla de personer ett meddeladt förbud gälde. Hvad utskottet sålunda föreslagit godkändes enhälligt af Riksdagen, till följd hvaraf paragrafen bibehöll sin förutvarande ännu gällande lydelse.

Hvad man i afseende på lagstiftningen borde göra till nykterhetsverksamhetens understöd synes mig likväl nu böra i främsta rummet gälla en skärpning af bestämmelserna i denna paragraf, ty om det å ena sidan

måste medgifvas, att en mycket måttlig förbrukning af spirituosa icke i och för sig kan anses skadlig, så är det å andra sidan lika obestriddigt, att en omåttlig förbrukning är skadlig både för individen sjelf och för samhället.

Kunde man således genom lagstiftningen reglera förbrukningen till hvad den borde vara, en förständig och måttlig, så skulle visst en sådan åtgärd vinna allmän tillfredsställelse, men om det målet aldrig kan fullt nås endast genom lagens tvång, utan mera genom uppfostran och karaktersstyrkans utbildande, så bör dock hvad som kan göras för att närma sig målet äfven vinna tillslutning.

En utsträckning af bestämmelserna i 2 mom. derhän, att bränvin icke heller finge utlemnas till person, som bör på utlemningsstället vara känd för att berusa sig, skulle enligt min åsigt vara ett steg i den rätta riktningen för att närma sig det målet. Väl är det sant, att en sådan bestämmelse hufvudsakligen endast komme att få betydelse vid utskänkingar, och att den vid utminuteringsar mindre ofta torde komma att tillämpas, och särskildt mycket sällan vid afsändningar efter requisition till aflägsen plats, men därför bör enligt min åsigt betydelsen af ett sådant stadgande icke underskattas. Man bör nemligen dervid taga i betraktande, att nästan hela försäljningen af spirituosa direkt till konsumenterna öfvertagits af bolag, som ju hafva till hufvudsyfte att söka inskränka förbrukningen, och man får således antaga, att icke god vilja att efterkomma stadgandet kommer att i allmänhet saknas. Svårigheten att efterlefva stadgandet eller konstatera förbrytelse deremot bör också blifva mindre, då tillämpningen göres beroende af direkt personlig iakttagelse, än af polismyndigheternas för vissa personer meddelade förbud, men sådana svårigheter få i hvarje händelse icke motverka en berättigad, nykterheten befordrande bestämmelse. En sådan är hos oss, der lagstiftningen söker att för allmänheten försvåra tillkomsten af spirituosa, dess mera nödvändig, som all erfarenhet visar, att fylleriförseelser proportionsvis ökas i samma mån som förbrukningen minskas genom restriktiva bestämmelser i den hos oss inslagna riktning.

Likaså må det villigt erkännas, att formuleringen af stadgandet i så tydlig och bestämd form, att det icke kunde komma att tillämpas något olika, erbjuder svårigheter. Ja, möjligen kan lagskipningen först genom praxis och prejudikat komma till någorlunda likformighet och stadga i detta fall likasom uti så många andra. Ett förbud uti här afhandlade fall bör också gälla minderårig på utminuteringsställe, ty icke är det lämpligt att en fader, som till äfventyrs sjelf ej finge köpa bränvin, kunde begagna sitt barn att anskaffa den förderfliga varan.

Jag tillåter mig på grund deraf föreslå, att 28 § i förut åberopade förordning må erhålla följande lydelse:

§ 28.

1. Vid utskänkning skall lagad mat alltid vara att tillgå.

2. Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till minderårig, till den som är rusig eller till den som på utlemningsstället bör vara känd för att bruka berusa sig.

3. Öfverlastad person får ej utdrifvas från utskänkningsställe, der han förtärt starka drycker, eller lemnas utan vård.

Öfverlemnande jag slutligen åt bevillningsutskottet att förändra formuleringen af 2 mom. på sätt det för syftemålet vinnande kan finna lämpligast.

Stockholm den 27 januari 1891.

Jonas Andersson

i Ölsund.
